

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครู
ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
ของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*

THE CURRICULUM DEVELOPMENT TO ENHANCE KNOWLEDGE
AND ABILITY OF TEACHER ON INSTRUCTIONAL FOR DEVELOP
LEARNERS' LEARNING AND INNOVATION SKILLS BASED ON
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 23

ประทินทิพย์ พรไชยยา

Prathinthip Pornchaiya

สำราญ กำจัดภัย

Sumran Gumjudpai

พจมาน ชำนาญกิจ

Potchaman Chamnankit

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

E-mail: prathinthip88@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียน 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการพัฒนา 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 4) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรของครูที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตร เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ และครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบประเมินผลงานและแบบทดสอบที่

* Received 28 January 2021; Revised 15 May 2021; Accepted 24 May 2021

ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผล จำนวน 5 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูมี 10 องค์ประกอบ 40 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นด้านความรู้มี 20 ตัวบ่งชี้ และด้านความสามารถมี 20 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) โดยภาพรวมความต้องการพัฒนาสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้หลักสูตรด้านความรู้โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ย 93.60 คิดเป็นร้อยละ 93.60 ด้านความสามารถผลงานมีคุณภาพในระดับดีเยี่ยม 4) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด การวิจัยนี้ได้หลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพเพราะผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

Abstract

The objectives of this research article were to: 1) the composition knowledge and ability of teachers on instructional for develop learners' learning and innovation skills. 2) The current and expect condition in develop. 3) The results of trial the curriculum to enhance knowledge and ability of teacher on instructional for develop learners' learning and innovation skills based on professional learning community in the secondary educational service area office 23. 4) Satisfaction with the curriculum of teachers that receive develops in the curriculum. This research was the research and development. The samples of this research were the experts and teachers on secondary school in the secondary educational service area office 23. Data gathering by the questionnaire, performance assessment form and quiz, by used five experts on measurement for judgment and reliability was 1.00. percentage, mean and standard deviation were used to describe the data. The research findings were as follows: 1) the composition knowledge and ability of teachers on instructional have 10 compositions 40 indicators knowledge indicator 20 indicators, ability indicator 20 indicators and the compositions have most appropriate. 2) The total needs for developing the current condition have high level and expects condition have highest level. 3) The results of using the curriculum in knowledge; totally the samples have mean 93.60 accounted for 93.60 percent, in ability the workpiece be excellent level 4) The satisfaction on curriculum totally satisfied in highest.

This research has the curriculum to enhance knowledge and ability of teachers in instructional for learners' learning and innovation skills be used efficacious; because developed by systematically based on research and development process.

Keywords: Teacher Development, Professional Learning Community, Learning and Innovation Skills

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูโดยกำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง กำกับและส่งเสริมสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องประกอบกับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้ครูซึ่งประกอบอาชีพหลักด้านการเรียนการสอนต้องมีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549) การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาที่ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้และเป็นคนพร้อมเรียนรู้ ทักษะสำคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะของการเรียนรู้ซึ่งครูต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงและต้องพัฒนาตัวเองสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ เชื่อมโยงความรู้ภายนอกฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นทีม เป็นนักออกแบบกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้นการพัฒนาครูจึงต้องพัฒนาให้ครูมีทักษะของการเรียนรู้เพื่อทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) เพราะเป็นทักษะที่ช่วยส่งเสริมนวัตกรรมรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือกันในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต การฝึกอบรมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในเชิงลึกให้แก่ครูทุกคนเพื่อให้ครูได้ปรับมาตรฐานวิธีประเมิน วิธีสอน การพัฒนาทางวิชาชีพจึงเป็นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง (Partnership for 21st Century Skills, 2009) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้หลายหน่วยงานมีความเห็นตรงกันว่าในยุคศตวรรษที่ 21 ทักษะที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ คือทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ซึ่งประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) การสื่อสารและการร่วมมือกัน (Communication and Collaboration) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ซึ่งทักษะกลุ่มนี้เมื่อฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้ว จะทำให้เป็นคนมีความเชี่ยวชาญในการคิด คิดได้อย่างเป็นระบบ

สามารถใช้เหตุผล และตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ความคิดและจินตนาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้นวัตกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นลักษณะของคนที่สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องการเป็นอย่างมาก (วิจารณ์ พานิช, 2555); (Partnership for 21st Century Skills, 2009)

ด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นทักษะสำคัญดังที่กล่าวมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูได้เรียนรู้และฝึกให้เกิดความชำนาญ จนกลายเป็นคุณลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูนำทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการทำหน้าที่ครู แต่เนื่องจากเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนการฝึกฝนและเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ให้แก่ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ร่วมกันด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อผลิตความรู้ที่ใช้ในการกำหนดหลักสูตร จังหวะการสอน วิธีสอน และวิธีประเมิน ผลักดันให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน สำหรับใช้ในชั้นเรียนผ่านกระบวนการร่วมมือกันเรียนรู้ การปฏิบัติภายใต้บรรยากาศที่ไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน ร่วมกันชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการขับเคลื่อนที่เป็นระบบ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุมการดำเนินกิจกรรม การประเมินผล การวิเคราะห์และปรับแผนถ้าพบความผิดพลาดบกพร่องและการนำแผนและวิธีปฏิบัติที่ปรับเปลี่ยนไปใช้ เป็นวัฏจักรการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาของการพัฒนาครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555); (วิจารณ์ พานิช, 2555); (Shirley, M. H., 2010); (Dufour, R. & Dufour, B., 2012) จากความสำคัญของแนวคิด หลักการและวิธีการที่นำเสนอจะเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาครูโดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในการที่จะแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ต้องเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แก่ครูในสังกัดซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนา อีกทั้งจากการสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดจำนวน 300 คน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความต้องการจำเป็น 0.21 ($\bar{X}$ = 3.97 และ 4.83 PNI = 0.21) ด้วยความสำคัญของแนวคิดในการพัฒนาครูและทักษะสำคัญสำหรับครูดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแก่ครูมัธยมศึกษาให้เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมแก่ผู้เรียนอย่างครุมีอาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียน
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ของครูที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีวิจัยและพัฒนามาใช้ในการออกแบบการวิจัย โดยแบ่งการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) ขั้นการพัฒนาหลักสูตร 3) ขั้นการศึกษาดำเนินการใช้หลักสูตร และ 4) ขั้นการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละขั้นตอนมีกระบวนการดำเนินการ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถของครูและการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูเพื่อกำหนดองค์ประกอบความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร ยืนยันองค์ประกอบความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาครู จำนวน 5 คน การกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญปรากฏในงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และระยะที่สองเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังด้วยการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของครูเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประชากรได้แก่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 2,106 คน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 , 2561) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการ

วิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการพัฒนาหลักสูตร เป็นการจัดทำหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการออกแบบร่างหลักสูตรด้วยการกำหนดองค์ประกอบหลักสูตรโดยมีองค์ประกอบหลักสูตร 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล และแนวทางการใช้หลักสูตร กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรโดยมีเนื้อหาของหลักสูตร 5 เรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) การออกแบบการเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) การวัดและประเมินผลทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 4) การใช้เทคโนโลยี เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรมย่อยตามสาระที่กำหนดทั้ง 5 เรื่อง มีองค์ประกอบหลัก คือ เนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ และแผนกำกับกิจกรรม โดยมีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการใช้เวลาในการปฏิบัติ 18 ชั่วโมง โดยใช้เอกสารหลักสูตรเป็นเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ ต่อเนื่องด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการที่กลุ่มตัวอย่างต้องลงไปปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง สิ้นสุดด้วยการนำเสนอผลการใช้นวัตกรรม ใช้เวลา 6 ชั่วโมง ตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู และการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงจากครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งผู้วิจัยรับผิดชอบในการพัฒนาครูและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 10 คน ดำเนินการวิจัยโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มตัวอย่างในระหว่างวันที่ 23 - 27 เมษายน พ.ศ. 2561 โดยใช้เอกสารหลักสูตรในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม ต่อด้วยการจัดกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยดำเนินการตามขั้นตอน คือ 1) ขั้ววางแผน โดยผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มตัวอย่างวางแผนการปฏิบัติงานโดยจัดทำข้อตกลงที่จะร่วมมือกันในการปฏิบัติการในชั้นเรียนตามประเด็นปัญหาที่ร่วมกันวิเคราะห์และออกแบบนวัตกรรมไว้ จัดทำตารางการให้คำปรึกษาจากผู้วิจัยและตารางการให้คำปรึกษาซึ่งกันและกันในกลุ่มตัวอย่าง จัดทำตารางการนำเสนอความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน ตามระยะเวลาของการทำงาน จัดทำตารางสังเกตการณ์ใช้นวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่างจากผู้วิจัยและจัดทำตารางการนำเสนอผล

การใช้นวัตกรรมร่วมกันเมื่อสิ้นสุดกระบวนการปฏิบัติในชั้นเรียน 2) ขั้นปฏิบัติการตามแผน ใช้เวลาในการดำเนินงาน 14 สัปดาห์ โดยเริ่มดำเนินการในสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 3) ขั้นสังเกตการณ์เป็นการสังเกตชั้นเรียนตามแผนที่วางไว้ และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติโดยผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างทุกคนนำข้อมูลที่ได้จากชั้นการสังเกตชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบและแบบประเมินผลงาน โดยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.87 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 แบบประเมินผลงานเป็นแบบประเมินค่า 3 ระดับประกอบมิติคุณภาพ (Rubric) ใช้ประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่างในการออกแบบชิ้นงานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียน เกณฑ์การแปลผล 4 ระดับ คือ มีคุณภาพไม่ผ่านต้องปรับปรุง มีคุณภาพผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้ มีคุณภาพผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี และมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม แบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 การเก็บข้อมูลผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลในทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ ถ้ามใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร 5 ข้อ ด้านกิจกรรมของหลักสูตร 10 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล 3 ข้อ ด้านบทบาทของวิทยากร 4 ข้อ และด้านบทบาทของผู้รับการอบรม 5 ข้อ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด มีความพึงพอใจระดับน้อย มีความพึงพอใจระดับปานกลาง มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้จากการสังเคราะห์เอกสาร พบว่าองค์ประกอบความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สำคัญที่แสดงถึงความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้อาณา 10 องค์ประกอบ 40 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ด้านความรู้ 20 ตัวบ่งชี้ และด้านความสามารถ 20 ตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและชั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพปัจจุบันและสภาพความ

คาดหวังของครูเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการประเมินจากการสำรวจ ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน สภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของครู

รายการ	N = 300					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	4.04	0.33	มาก	4.81	0.08	มากที่สุด
2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	4.00	0.36	มาก	4.82	0.10	มากที่สุด
3. ความรู้ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยภาพรวม	4.05	0.38	มาก	4.84	0.08	มากที่สุด
4. ความสามารถด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยภาพรวม	4.01	0.27	มาก	4.84	0.07	มากที่สุด
5. ความรู้ด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวม	3.85	0.26	มาก	4.81	0.11	มากที่สุด
6. ความสามารถด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวม	3.91	0.32	มาก	4.88	0.03	มากที่สุด

จากตารางจะพบว่า สภาพปัจจุบันทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพความคาดหวังระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	N = 5		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการของหลักสูตร	4.35	0.59	เหมาะสมมาก
2. ความมุ่งหมายของหลักสูตร	4.30	0.66	เหมาะสมมาก
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.20	0.70	เหมาะสมมาก
4. กิจกรรมของหลักสูตร	4.20	0.62	เหมาะสมมาก
5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	4.21	0.54	เหมาะสมมาก
6. วิธีการวัดและประเมินผล	4.35	0.59	เหมาะสมมาก
โดยภาพรวม	4.27	0.07	เหมาะสมมาก

จากตารางจะพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรทั้ง 6 รายการมีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ระหว่าง 4.20 ถึง 4.35 และโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมิน 4.27

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ผลการทดสอบด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N = 10			
	คะแนนรวม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
1. การออกแบบหลักสูตร (10 คะแนน)	93	9.30	0.55	93
2. การออกแบบการเรียนรู้ (10 คะแนน)	95	9.50	0.55	95
3. การออกแบบการวัดและประเมินผล (10 คะแนน)	94	9.40	0.55	94
4. การออกแบบการใช้เทคโนโลยี (10 คะแนน)	96	9.60	0.55	96
5. การออกแบบการวิจัย (10 คะแนน)	90	9.00	0.00	90
รวม (50 คะแนน)	468	93.60	2.30	93.60

จากตารางจะพบว่า ผลการทดสอบด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 รายการ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 90 ถึง 95 คะแนน และโดยภาพรวมค่าคะแนนเฉลี่ย 93.60 คิดเป็นร้อยละ 96.60

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพผลงานของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N = 10		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการออกแบบหลักสูตร (16 คะแนน)	14.05	0.35	ดีเยี่ยม
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้ (10 คะแนน)	9.40	1.56	ดีเยี่ยม
3. ด้านการวัดและประเมินผล (10 คะแนน)	8.50	0.49	ดีเยี่ยม
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (6 คะแนน)	5.80	1.90	ดีเยี่ยม
5. ด้านการวิจัย (16 คะแนน)	13.30	2.66	ดีเยี่ยม

จากตารางจะพบว่า ระดับคุณภาพผลงานของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 รายการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรดังกล่าวที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร

รายการ	N = 10		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาของหลักสูตร	3.64	0.18	พึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมของหลักสูตร	3.64	0.11	พึงพอใจมากที่สุด
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.70	0.29	พึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านบทบาทของวิทยากร	3.68	0.17	พึงพอใจมากที่สุด
5. ด้านบทบาทของผู้รับการอบรม	3.76	0.16	พึงพอใจมากที่สุด
โดยภาพรวม	3.68	0.05	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ราย โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินอยู่ระหว่าง 3.64 ถึง 3.76 และโดยภาพรวมค่าเฉลี่ย 3.68

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าองค์ประกอบความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก เนื่องจากองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ผู้วิจัยนำเสนอได้นั้นได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารอย่างเป็นระบบและหลากหลาย มีความชัดเจน เช่น สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดความรู้ความสามารถของครูว่าครูต้องรู้หลักการ แนวคิดในการจัดการหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนาหลักสูตร สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตร ประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปพัฒนาหลักสูตรได้ รู้หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ รู้ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ ตลอดจนการบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม การจัดการชั้นเรียน การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง สร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รู้หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย การใช้และการผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน รู้หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ประยุกต์ใช้และประเมินสื่อ

นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร รู้หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติ ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รู้การปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน วัดและประเมินผลได้ และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558); (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) จากการศึกษาเอกสารของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงต่อวิชาชีพครู ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และจัดทำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังกล่าว

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าสภาพปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพความคาดหวังกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังที่จะได้รับการพัฒนาทั้งสามด้านในระดับมากที่สุด ที่ผลสำรวจออกมาในลักษณะนี้เป็นผลเนื่องจาก ในระยะที่ผ่านมาครูได้รับการพัฒนาในสามเรื่องดังกล่าวในระดับหนึ่งแต่ยังไม่บรรลุในระดับที่จะทำให้ครูเกิดความรู้ความสามารถสูงสุดในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่กล่าวถึงสภาพปัญหาการพัฒนาครูที่ผ่านมาว่าในแต่ละรอบปี ครูได้รับการพัฒนาค่อนข้างมาก แต่ยังขาดการติดตามและประเมินผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรในการพัฒนามีความซ้ำซ้อน และสาระในการพัฒนาครูไม่มีความชัดเจนว่าหลักสูตรการพัฒนาตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนาและสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ครูยังขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องขาดการวางแผนระยะยาว อีกทั้งวิธีการพัฒนาครูยังใช้รูปแบบเดิม ๆ ส่วนใหญ่ใช้การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ยังขาดการพัฒนาทักษะ ทำให้ครูขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ มีการใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในสังคมที่ซับซ้อนของยุคปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) จากปัญหาการพัฒนาครูดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการประเมินด้านสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และครูยังมีความคาดหวังว่าจะได้รับการพัฒนาในเรื่องที่กำหนดไว้ อีกทั้งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และแนวคิดเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูไทย จึงส่งผลให้สภาพปัจจุบันยังต้องพัฒนาครูเกี่ยวกับเรื่องนี้และเป็นที่คาดหวังของครูอย่างมากที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องเหล่านี้ จึงส่งผลให้สภาพปัจจุบันครูมีความรู้ความสามารถในระดับมากเนื่องจากมีการพัฒนาครูอยู่บ้าง แต่กลุ่มครูก็ยังมี ความคาดหวังที่จะพัฒนาตนเองในระดับมากที่สุดดังกล่าว

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถทำแบบทดสอบวัดความรู้โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 93.60 คิดเป็นร้อยละ 93.60 และด้านความสามารถจากการตรวจผลงานทั้ง 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ที่เป็นเช่นนี้เป็นผลเนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนากลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ผ่านการพัฒนามาอย่าง

เป็นขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจที่จะรับการพัฒนาซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินความคาดหวังที่จะรับการพัฒนาในระดับที่มากที่สุด อีกทั้งหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีแนวคิดและทฤษฎีรองรับที่ชัดเจนโดยเฉพาะแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสำคัญอย่างมากในการเสริมให้การพัฒนาศรมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากกว่าแนวคิดอื่น ๆ ดังที่ วิจารณ์ พานิช กล่าวถึง แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าเป็นเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยนำสู่การตั้งใจและทำวิจัยในชั้นเรียนที่ทรงพลัง ช่วยการออกแบบวิธีวิทยาการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ผลการวิจัยออกมาเป็นความรู้ใหม่ (วิจารณ์ พานิช, 2555) และ ฮอร์ด (Hord) กล่าวถึงแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าเป็นวิธีการที่ทุกฝ่ายร่วมมือกันเรียนรู้ ปฏิบัติ ภายใต้ปัจจัยเกื้อหนุน การสนับสนุนด้านเวลา ทรัพยากร รวมถึงบรรยากาศการเรียนรู้ด้านกายภาพและความสามารถของบุคคลเป็นการเรียนรู้ที่ทุกคนมีส่วนร่วม ร่วมมือกันเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก (Shirley, M. H., 2010) อีกทั้ง Dufour, R. & Dufour, B. กล่าวถึงแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าเป็นกระบวนการร่วมมือกันเรียนรู้ ภายใต้บรรยากาศแห่งความไว้วางใจ เอื้ออาทร แบ่งปันความรู้แก่กันและกันในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านกระบวนการสนทนา เสนอแนะข้อคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และจริงจัง (Dufour, R. & Dufour, B., 2012) จากการนำแนวคิดดังกล่าวมาออกแบบกิจกรรมการพัฒนาตามหลักสูตรจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาอย่างเป็นธรรมชาติส่งผลให้เกิดทั้งความรู้และความสามารถดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลคเลอซ์ และคณะ (Martine L. et al.) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ คือ เวลา การสนับสนุนและการติดตามผล การให้กำลังใจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู (Martine, L. et al., 2010) และผลการวิจัยของ วิลเลียม และคณะ (Raymond B. Williams et al.) ที่พบว่ายุทธวิธีในการสอนและการประเมินผลมีความสำคัญเมื่อมีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและร่วมมือกับกลุ่มในการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีและการสะท้อนผลจากบุคคลอื่นเป็นประจำ จุดแข็งคือการที่ครูได้ร่วมมือกันเรียนรู้โดยการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร การได้ทำงานร่วมกับกลุ่มจะช่วยยกระดับความรู้ ทักษะ และอารมณ์ (Raymond, B. W. et al., 2012)

4. ผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด เนื่องมาจาก หลักสูตรพัฒนาครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเกิดจากการหลอมรวมแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีจุดแข็งในด้านการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มตัวอย่างแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ซึ่งมีจุดแข็งในเรื่องของจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวคิดการสอนงานที่มีจุดแข็งในเรื่องของการสร้างความใกล้ชิดการสร้างความปลอดภัยและเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนงานและผู้สอนงาน ส่งผลให้กิจกรรมของหลักสูตรน่าสนใจและสร้างความประทับใจให้กับกลุ่มตัวอย่าง จึงส่งผลต่อผลการวิจัยดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธนิ กุลพานันท์ ที่ศึกษาการ

พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียนผลการศึกษาด้านความพึงพอใจ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกอบรมในระดับมาก (พัชนี กุลทานันท์, 2554)

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การพัฒนาครูตามกิจกรรมของหลักสูตร เสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรมของผู้เรียน ทำให้ครูเกิดความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้ดีกว่า กระบวนการพัฒนาครูแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูให้เกิดความรู้ ความสามารถในการออกแบบหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการวัดและ ประเมินผล และออกแบบการวิจัยและทำวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของ ผู้เรียน เหมาะอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาครูทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า องค์ประกอบความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของ ครูมี 10 องค์ประกอบ 40 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นด้านความรู้มี 20 ตัวบ่งชี้ และด้านความสามารถมี 20 ตัวบ่งชี้ สภาพปัจจุบันครูมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนในระดับมาก แต่ครูมีสภาพที่คาดหวังในการที่จะได้รับการ พัฒนาในระดับมากที่สุด หลังการพัฒนาตามหลักสูตรพบว่าด้านความรู้โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ย 93.60 คิดเป็นร้อยละ 93.60 ด้านความสามารถผลงานมีคุณภาพในระดับดีเยี่ยม และความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูสมควรอย่างยิ่งที่จะนำหลักสูตรที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้พัฒนา ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะจะทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในเรื่อง ที่หน่วยงานต้องการพัฒนาได้ดีและสำหรับผู้สนใจจะทำวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรพัฒนาครูหรือ พัฒนาผู้เรียนควรนำแนวคิดและกระบวนการพัฒนาตามหลักสูตรนี้ไปประยุกต์ใช้ในการ ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรต่างๆ ที่ต้องการทำวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาครู และพัฒนาผู้เรียนที่มีความแปลกใหม่และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่าง ยิงกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แก่ครูและผู้เรียนในทุกระดับ

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 . (2561). รายงานผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. สกลนคร: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
- พัชนี กุลยานนท์. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยใน ชั้นเรียน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนา หลักสูตร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตถา ตาพับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). การดำเนินการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- Dufour, R. & Dufour, B. (2012). The School Leader's Guide to Professional Learning Communities at Work. Retrieved June 19, 2017, from <http://www.solution-tree.com>
- Martine, L. et al. (2010). Factors that promote progression in school functioning as Professional Learning Community. International. Journal of Education Policy & Leadership, 10(7) 1-14.
- Partnership for 21st century skills. (2009). P21 Framework Definition. Retrieved June 19, 2017, from <http://www.21centuryskills.org>
- Raymond, B. W. et al. (2012). Transforming Schools into Learning Organization: Supports and Barriers to Educational Reform. Canadian Journal of Educational Administration and Policy, 13(134) 1-32.
- Shirley, M. H. (2010). Guiding Professional Learning Communities: Inspiration, Challenge, Surprise, and Meaning. California: Corwin.